

SÅDAN KUNNE TYSKLAND GENFORENES - HVIS...

Jerntæppet midt gennem storbyen — overgangen ved Heinrich Heine-Strasse, som skulle blive overflødig i 1971

BONN (Privat)
Over hele Tyskland jubler folk, i Østberlin og Bonn, Hamborg og Dresden, kirkeklokkerne kimer, og befolkningen synger »Nu takke alle Gud«. Det er den 1. november 1976. Tyskland er genforenet, »det tyske forbund« tager form. Vejen frem til forbundet er for nylig blevet vist i en »politisk fantasifilm« i vesttysk fjernsyn.

SAMLINGSREGERING

I følge filmen begynder forberedelserne til genforeningen allerede i år. Den 15. oktober 1966 hedder det i den vesttyske TV-avis: »Forbunds-kansler Erhard har i dag om-dannet sin regering til et kabinet med repræsentanter for alle par-tier. Vicekansler blev socialdemo-kraten HELMUTH SCHMIDT. Som udenrigsminister fortsætter GERHARD SCHROEDER. Indenrigs-minister bliver WILLY BRANDT. På en pressekonference erklærede forbundskansleren, at regeringsom-dannelsen var blevet nødvendig, da Vesttyskland forbereder et omfat-tende, »udenrigspolitisk initiativ«.

JOHNSON-BESØG

I næsten to år varer forberedelserne til en fuldstændig ny-orientering i Bonns udenrigspolitik. Erhard og vicekansler Schmidt rejser i november 1966 til USA til forhandlinger med præsident Johnson, og i marts 1967 kommer Johnson til Berlin. I en tale på Kennedy-pladsen forsikrer han, at de østeuropæiske stater ikke længere behøver at frygte forbundsrepublikken. Den ameri-kanske præsident erklærer så, at USA garanterer Polen og Tjek-koslovakiet nuværende grænser. For at gøre disse scener realistiske, benytter fjernsynet gammelt filmmateriale fra Johnsons virke-lige besøg i Berlin for fire år siden. Kun et år senere kommer Polens kommunistleder Gomulka og stats-minister Cyrankiewicz på officielt besøg i Washington. Efter lange hemmelige forhandlinger offentlig-

ERHARD-RÅDGIVEREN RÜDIGER ALTMANN'S FJERN-SYNSPROGRAM OM FREMTIDSDRØMMEN: ET TYSK FORBUND MED ERHARD SOM HELT OG BEFOLKNINGS-PRES SOM DRIVENDE KRAFT

Af STEIN VIKSVEEN

gør man et intetsigende commu-niqué.

BONN VIL FORHANDLE MED ØSTBERLIN

Derefter kommer Bonn med sit nye og sensationelle initiativ. Ty-skere i begge dele af landet snap-per efter luft, da de hører nyheds-udsendelsen den 4. februar 1968:

— Forbundskansler Erhard har i dag erklæret, at forbundsrege-lingen er villig til at danne en fællestysk kommission, der skal drøfte oprettelsen af et tysk forbund.

Og man offentliggør nye, politi-ske hovedretningslinjer:

■ Bonn anerkender Oder-Neiße-grænsen.

■ Bonn erkender, at der i dag eksis-terer to tyske stater.

■ For at forene de to tyske del-stater foreslås der forhandlinger mellem regeringerne i Bonn og Østberlin.

■ Forbundsregeringen giver afkald på kravet om, at dens kal finde frie, hemmelige valg sted i hele Tysk-land, for forhandlingerne begynder.

■ Det er ikke længere nogen forudsætning for forhandlingerne, at muren i Berlin rives ned. For men-ningen med drøftelserne med de østtyske regeringsmedlemmer er netop at få den til at forsvinde.

■ Forbundsregeringen foreslår op-rettelse af en kommission med 25 repræsentanter fra forbundsdagen i Bonn og 25 fra folkekammeret i Østberlin. Meningen er at finde grundlag for et samarbejde.

ULBRICHT SIGER NEJ

Fremstødet får en iskold modta-gelse af politikerne i Østtyskland.

Walter Ulbricht: — Vi ønsker in-gen forhandlinger, så længe Bonn stræber efter atomvåben ...

Her benytter filmfolkene sig igen af originalmateriale. Ulbricht står gestikulerende på talerstolen i Folkekammeret. Kun de sidste ord i hans tale kan lytterne tyde-ligt høre: — Det såkaldte Tysk-lands-initiativ er ikke andet end et initiativ for revanche-politik-ken og atom-oprustningen ...

Forbundsregeringen giver ikke op trods denne nedslående reaktion. 1. maj 1968 giver Bonn skriftligt af-kald på enhver form for atomon-rustning, så længe genforeningsfor-handlingerne varer. En måned se-nere erklærer forbundskansler Er-hard, at forbundsrepublikken ikke vil røre ved »den socialistiske ge-nopbygnings resultater« i DDR.

FOLKEPRES TVINGER ULBRICHT TIL FORHANDLING

Den 1. august 1968 må Ulbricht i Folkekammeret vige for presset fra sin egen befolkning. Bonn har nu praktisk taget opfyldt alle de krav, det østtyske kommunistparti i årevis har fremsat. Han erklærer, at folkekammeret vil sende 25 re-præsentanter til den fællestyske kommission. Pave Paul den Sjette er den første, der lykønsker Ul-bricht med beslutningen.

Den 15. september 1968 kommer kommissionen for første gang sam-men i den genopbyggede rigsdags-bygning lige ved sektorgrensen i Berlin. Og nu begynder lange år, præget af seje forhandlinger. Det går ikke hurtigt, men det går frem-ud. Filmens forfatter, Rüdiger Alt-mann, kommenterer situationen:

— Mere mærkbart end de forme-lige forhandlinger og kontakter er det stadig stærkere pres, der kom-mer fra befolkningen. Forbunds-regeringen har med sit initiativ ud-løst en psykologisk lavine.

BERLINMUREN FALDER I 1971

1. maj 1971 kommer det første resultat. Ulbricht er villig til at lade Berlin-muren rive ned. Tra-fikken mellem de to dele af Ber-lin kontrolleres fra nu af kun sporadisk. Her bruges der film-materiale fra 13. august 1961, da østtyskerne byggede muren. Fil-men køres bare baglæns, og man ser stykke for stykke forsvinde.

ULBRICHT FALDER 1973

To år senere bliver Ulbricht, der i mellemtiden er blevet 81 år gam-mel, tvunget til at gå af som for-mand for statsrådet, og hans efter-følger bliver Erich Honecker, le-der af den dogmatiske fløj inden for det østtyske enhedsparti, der ønsker at afbryde forhandlingerne med Bonn.

Han kommer med et provokeren-de ultimatum: Forudsætningen for videre forhandlinger er en omfat-tende socialisering i Vesttyskland. Forbundsregeringen afviser ikke hans ultimatum men prøver heller ikke at virkeliggøre kravene. Man forhandler videre, som om intet var sket. Det fører til Honeckers fald. Han afløses af Willi Stoph, der re-præsenterer den liberale fløj i kom-munistpartiet.

STOPH SIGER JA I 1974

Den 14. december 1974 meddeler det østtyske fjernsyn: DDR er vil-lig til at danne et tysk forbund med forbundsrepublikken. Det har den nye formand for statsrådet, Willi Stoph, i dag meddelt for-bundsregeringen. I første omgang skal dette tyske forbund som fæl-les organer have en fællestysk kom-mission, der har lige antal medlem-mer fra begge dele af landet og en forbundspræsident. Forbundspræ-sidenten skal efter forslag fra Øst-berlin hvert tredje år bringes i for-slag af en af de to tyske stater.

Den 18. januar 1975 får dette forbund sin præsident. Det bliver ingen politiker fra Øst- eller Vesttyskland men en kendt tysk forfatter, der bor i Hamborg.

I november samme år begynder præsidenten sin første rundrejse over hele Tyskland. Politiske iagt-tagere betragter det som en folka-afstemning for eller mod genfore-ningen. Den jublende modtagelse, han overalt får, overbeviser de fire stormagter om, at intet længere kan stå i vejen for en genforening.

STORMAGTERNE ENES I 1976

I slutningen af oktober 1976 be-gynder de fire stormagters Tysk-lands-konference i Paris. I TV's ak-tualitetsudsendelse 1. november 1976 hedder det:

— De fire magters Tysklands-konference afsluttedes i dag efter fire dages forløb. Det afsluttede communiqué havde følgende ord-lyd: Regeringerne i USA, Sovjet-unionen, Storbritannien og Frank-rig er på grund af den seneste udvikling i Tyskland blevet enige om ikke at foretage noget skridt, der kan hindre Tysklands genfore-ning. De fire magter gør det på betingelse af, at ingen af de to tyske regeringer griber til nogen form for vold, og at ingen inter-ventioner er a. vente fra andre stater ...

Bonn og Østberlin erklærer den 1. november for nationaldag: Genforeningen er der, 31 år efter Tysk-lands sammenbrud, ti år fra i dag.

ERHARDS RÅDGIVER

Stykkets forfatter, Rüdiger Alt-mann, kan ikke kaldes venstre-orienteret. Den 43-årige journalist er ikke alene medlem af CDU, men tilhører også kansler Erhards rådgiverstab.

Programmet har fået en noget blandet modtagelse blandt de le-dende politikere. Både socialdemo-krater og fri demokrater mener, at et tysk forbund vil være en anven-delig metode til en genforening. CDU stiller sig mere skeptisk, men heller ikke her støder planen på latter afvisning.

Med sin utopiske fjernsynsfilm har Altmann i alle tilfælde vakt nyt liv i de gamle konföderations-planer. Politikerne er blevet mere nøjeregnende i valg af metoder og midler for at opnå genforeningen: Ingen tror længere, at politisk, di-plomatisk eller økonomisk pres kan få de østtyske kommunister til at opgive herredømmet over deres del af Tyskland. Nye tanker og ideer er derfor blevet budt velkomne i Bonn.